

*Секція: Світове господарство та міжнародні економічні відносини*

**Чмут А.В.**

*к.е.н., ст. викладач кафедри економіки та*

*міжнародних економічних відносин*

*Херсонський державний університет*

*м. Херсон, Україна*

**Грицина В.В.**

*асистент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин*

*Херсонський державний університет*

*м. Херсон, Україна*

## **РОЗВИТОК МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

Малий і середній бізнес (МСБ) в країнах Європейського Союзу за останні 10 років розвивався в контексті двох основних подій. Одна з них – це криза 2008 року, яка стала найбільшою після часів депресії 30-х років. Друга - в цей же час прийняття Європейською Комісією документу «“Think Small First” – A “Small Business Act” for Europe» [1], цілями якого було покращення підходів до підприємництва в Європі, спрощення регуляторного та політичного середовища для МСБ, усунення бар'єрів їх розвитку.

МСБ в країнах Європейського союзу складається з трьох різних категорій підприємств: мікропідприємств, малих підприємств, середніх підприємств, які поділяються в залежності від кількості працюючих, річного обороту та фінансового балансу (табл. 1).

*Таблиця 1*

### **Категорії МСБ [2]**

Категорія підприємств	Кількість працівників	Оборот	Результативний баланс
Мікро-бізнес	< 10	< 2 млн €	< 2 млн €
Малий бізнес	<50	<10 млн €	<10 млн €

Середній бізнес	<250	<50 млн €	< 43 млн €
-----------------	------	-----------	------------

Найбільш поширеним МСБ є мікропідприємства, їх частка від загальної – 93,1%. Проте зайняті в цій категорії лише 29,4% працюючих. В той же час в категорії малих і середніх підприємств працюють відповідно 20% та 17% зайнятих у не фінансовому секторі (табл. 2).

Таблиця 2

**Показники розвитку підприємств МСБ та великих підприємств в не фінансовому секторі Європейського Союзу в 2017 році [2]**

	Мікро-бізнес	% від загального	Малий бізнес	% від загального	Середні під-ва	% від загального	Великі під-ва	% від загального
Кількість підприємств, тис.од.	22830,9	93,1	1420,69	5,8	231,9	0,9	46,5	0,2
Додана вартість, трлн €	1525,6	20,8	1292,1	17,6	1343	18,3	3167,9	43,2
Кількість працюючих тис. чол	41980,5	29,4	2582,2	20	24201,8	17,0	47933	33,6

Аналіз показників доданої вартості свідчить про те, що 20,8% припадає на мікро-бізнес, 17,6% - на малий та 18,3% - на середні підприємства.

Поширеність МСП значно варіюється в різних країнах Європейського Союзу. У той час як в економіці Європейського Союзу у 2017 році на 1000 жителів (15 років або вище) приходилось 57 малих і середніх підприємств, у деяких країнах ця кількість була меншою або більшою. Наприклад, у Чеській Республіці, Польщі, Швеції та Словаччини кількість МСП на 1000 жителів віком від 15 років перевищувала середній показник Європейського Союзу на 50% до 100%. Ця різниця в кількості МСП на 1000 жителів є результатом дії ряду різних факторів, таких як промислова структура економіки, прийняття та просування державної політики, що стимулює само зайнятість, і створення підприємств, особливо мікропідприємства, рівень підприємства та загальні економічні умови.

Таким чином, підприємства малого і середнього бізнесу в країнах Європейського Союзу становлять наймасовішу та найгнучкішу форму ділового

життя. Активізація та підтримка розвитку даної форми бізнесу забезпечує високу зайнятість населення та значний вклад в ВВП країн. Крім того МСБ, як найбільш гнучка форма підприємництва ефективно освоює новітні технології та ефективно адаптується до умов зміни зовнішнього середовища.

### **Список літератури**

1. “Think Small First” A “Small Business Act” for Europe [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52008DC0394>
2. Annual Report on European SMEs 2017/2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: [publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a435b6ed-e888-11e8-b690-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-80656354](https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a435b6ed-e888-11e8-b690-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-80656354)